

Izjava, izvešeni ponedeljek, v Trstu, jutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dnevni naj se pošilja uredništva. Neprankirana pisma se ne sprejemajo. Zbiranje ne plačuje. — Odgovorni urednik: Prof. F. Peric. — Lastnik: Narodna Tiskarstva. — Tisk: tiskarna "Ljubost. Narodna". — Zbiranje: L. 7.—, 3 mesečno L. 32.—, celoletno L. 62.—. Za inozemstvo mesečno 5 lir. redništva in uprava št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. omernosti, zahvale, poslanice in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L. 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L. 2.—. Oglasi, naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno uprav. Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Resni znaki

Po razpravi o notranji politiki v rimski zbornici je ogromna večina odobrila to politiko. Kdo neki je pričakoval drugačno glasovanje? Menda ga ni v državi razsodnega človeka, ki bi bil racionalen, da bi vsaj znan del večine odklonil vladi zaupanje? Da niti ne govorimo o večini te večine!

Vladi prijazni tisk se raduje, ali se vsaj dela tako, kakor da treba temu glasovanju pripisovati veliko dalekosežno pomembnost. Nekatera glasila trdijo na pr. celo, da konservativna, sedaj vladna stranka v Angliji z radostjo pozdravlja to zmago sedanje vladavine v Italiji.

Politični krogi, ki ne pripadajo sedanji vladni stranki, pa tudi tisti, ki ji sicer ne pripadajo ne formalno ne idejno, vendar pa ji stojijo ob strani, ne da bi ji odkrito nasprotovali, ker hočejo previdno čakati na nadaljnji politični razvoj: vsi ti sodijo precej drugače in ne priznavajo rečenemu glasovanju take pomembnosti, najmanj pa pomen velike zmage.

Za dosedanja notranja politiko se je res izkazala ogromna večina v seji navzočih poslancev. Če pa računamo tudi tiste, ki niso bili navzoči, tiste, ki so se — da bomo primer iz starorimske zgodovine — umaknili na Aventin in vztrajali na njem — se nam predstavlja stvar precej drugače. Ako računamo vse število članov zbornice, vsekupno zbornico, tudi tiste, ki niso glasovali, potem vidimo večino izdatno skrženo. Pri tem pa je še posebno pomembno dejstvo, da parlamentarne skupine, ki niso sodelovale v oni seji, se niso odtegnile glasovanju morda zato, ker niso hotele reči ne »da«, ne »ne«, marveč zato, ker hočejo ravno z umaknitvijo naglasiti svoje dosledno opozicijsko stališče.

Med tistimi politiki, ki stoje za sedanjo vladno večino, ki hočejo, ne da bi bili njeni somišljeniki, je stari parlamentarec in politik Salandra, močnejši čigar ime in veljavnost pada precej težko na tehnično v političnem življenju Italije. Govor tega moža v razpravi o sedanji notranji politiki je zelo značilen in simptomatičen. In to toliko po odlični opoziciji, ki jo zavzemlje v javnem in parlamentarnem življenju, kolikor tudi po vsebini in tendenci njegovih izjav. Ta bi se dala označiti na kratko tako-le: Zadovoljen sem, da je Mussolini na vladi in želim da ostane za sedaj, ker ne vidim nikogar, ki bi mogel ob sedanjih razmerah prevzeti njegovo dedščino. Sicer pa so njegova izjavanja vsebovala huda očitavanja na naslov sedanje parlamentarne večine. Že v stavku »pa pr.«, da hočejo sedaj braniti ustavo tisti, ki so jo do nedavno napadali in omalovaževali, je vsebovano tako očitanje. Tudi tista komisija — je naglašal govornik —, ki naj stavi predloge za revizijo ustave, ne more rešiti vprašanja odnošajev med zakonodajno oblastjo, parlamentom in izvrševalno oblastjo, vlado.

Salandra se je skliceval na določbo ustave, ki pravi, da kralj imenuje in odstavlja ministre. On zaupa modrosti svojke hiše. To njegovo naglašanje dopušča tolmačenje, da sedanje razmerje med vlado in parlamentom ni zdravo, da ni v skladu z duhom ustavnosti ter da Salandra ne veruje, da bi sedanja vladavina mogla ustvariti pravo razmerje med vlado in parlamentom po zahtevi ustavnih določb. Salandra obsoja tudi vso sedanjo politiko kraljevih ukazov — posebno onega o omejitvi tiskovne svobode. — Z drugo besedo: smatra, da so smernice sedanje vladavine v navzkrižju z duhom ustavnosti. To pa pomeni, da je tudi Salandra v opoziciji in da je v najbližjem sosedstvu mišljenja s stari premetnim političnim taktikom in strategom Giolittijem, ki je že odkrito razvil opozicijsko zastavo. Salandra dopušča sicer, da Mussolini ostane na krmilu, zahteva pa, da temeljito spremeni smernice svojega delovanja, da mora opustiti dosedanje istošenje vladavine s stranko, ki hoče prezirati ustavo! Na kratko, da Mussolini ne sme ostati še nadalje — dosedanja Mussolini! Nastop Salandre nasprotuje torej očitno tistim, ki hočejo odobriti dosedanje notranje politike od strani sedanje parlamentarne večine pripisovati pomen velike zmage.

Nezadovoljnost s sedanjim režimom narašča. Ko ne bi bilo drugega, je že zadosten znak za to stališče, ki so ga zavzeli bojevniki — torej milijoni iz širokih plasti naroda, ki so krivaveli za domovino. Sem Benelli demonstrira ravnokar proti režimu s tem, da je odložil svoj poslanski mandat. Pismo, ki ga je pisal ministrskemu predsedniku ob tej priliki, je plamenit protest proti sedanji vladavi. V tem pismu pravi, da noče ostati član zbornice, v kateri bi ne gojila ogromna večina dušila njegovo globoko prepričanje o kulturni misli Italije, ki mu je veliko višja, nego vsaka strankarska politika. Dati hoče ministrskemu predsedniku — pravi Sem Benelli v svojem pismu — priliko, da izpolni obljube, ki jih je dal v svojem zadnjem govoru v zbornici, četrta je, žal, njegov nasprotnik. Zahteva pa sedaj od njega lojalnost, da krene s svojo politiko na drugačna pota. Sem Benelli ni igral sicer do zadnjih časov kake posebne vloge v političnem življenju Italije, je takorekoč političen novinec. Toda s svojim slovesom odličnega pesnika, razumnika in neoporečnega italijanskega patrijota je govoril deležen simpatij in somišljenjstva v široki javnosti naroda.

Zgodilo pa se je ravnokar še nekaj, kar

bi moralo sedanjo vlado siliti v resno razmišljanje. Senat je odklonil štiri nove senatorje, ki jih je sedanja vlada predložila v imenovanje. Takega primera ne pozna še ustavno življenje Italije. Zato je ta ukrep senata napravljen velik vtis v javnosti. Vladni tisk skuša sicer dokazovati, da ta ukrep senata nima nikakega političnega pomena, češ, da so one štiri senatorje odklonili le za to, ker nimajo tolikih zaslug, kakor jih določa ustava za imenovanje članov senata. Opozicijski tisk pa vidi v ukrepu senata političen čin in mu pripisuje zato veliko politično pomembnost. »Mondo« pravi, da so bili glasovi, oddani proti enim senatorjem, predloženim od strani sedanje vlade, oddani proti Mussoliniju. V tem ukrepu senata vidi rečeni list poziv za vzpostavitev zakonitosti in povratka v korektnin odnosajev.

To vse so znaki, ki pričajo, da italijanska javnost ne odobrava več smernic sedanje notranje politike z nekdanjim navdušenjem. To dejstvo je resen opomin ministrskemu predsedniku, da mora — če se hoče ohraniti na krmilu — uvaževati te znake in se v miselnosti javnosti ter da mora svojo politiko kreniti na drugo pota, pa naj bi bilo to tudi v nezadovoljstvo njegove lastne stranke.

Zbornica zavrnila ostavko Sem Benellija

Pričetek razprave o proračunu ministrstva za narodno gospodarstvo

RIM, 25. Po prečitani in odobritvi zapisnika zadnje seje zbornice je predsednik on. Rocco prečital naslednje pismo poslanca Benellija:

«Prepričan, da bom mogel z večjo svobodo čustev in razmišljanja širiti izven parlamenta ona načela visoke in plemenite kulture, ki izhajajo iz naših lepih tradicij in katere potrebuje italijanski narod, da spremlja v duhu in pripomore k složenemu in ubranemu probujanju domovine, polagam nepreklicno ostavko kot poslanec v državnem parlamentu. Blagovolite, eks-celencija, sprejeti izraze mojega najvdanejšega spoštovanja. — Zoagli, 21. nov. 1924. — Sem Benelli.»

On. Decapitani predlaga, naj zbornica po dosedanjih običajih in radi velikih zaslug poslanca Benellija ne sprejme ostavke. Predsednik stavi predlog na glasovanje. Zbornica sprejme predlog.

Nato so ministri in državni podtajniki odgovorili na razna vprašanja poslancev, nakar se je otvorila razprava o proračunu narodnega gospodarstva od 1. julija 1924 do 30. junija 1925. Poslanec Armato hvali delo vlade na tem polju. On Jung razpravi predvsem o poljedelstvu. Pred zaključkom je govoril še posl. Starace. Seja je bila zaključena ob 19.15.

Mussolini na razpotju

Ali za normalizacijo ali za fašistovsko »revolucijo« - Senat in vlada

RIM, 25. Sobotna seja poslanske zbornice je na vsak način veliko pripomogla k razčiščenju sedanjega položaja. V političnih krogih posebno poudarjajo pomen nastopa on. Salandra, ki je v svojem govoru odkrito povedal, da ima Mussolinijeva vlada še pravico do obstanka, toda le v slučaju, da vzpostavi v državi red in zakon. Salandra je z onim stavkom: »Komisija petnajstoročice naj si zapomni, da je ves njen trud zaman, ako misli, da hoče rešiti vprašanje odnošajev med izvrševalno in zakonodajno oblastjo. Ustava pravi: Kralj imenuje in odstavlja ministre« — s temi besedami je Salandra dovolj jasno povedal Mussoliniju, da je še vedno kralj tu, ki lahko odstavi njega in njegove ministre. Fašistovski »Impero« priznava kralju to oblast, a dostavlja, da kralj nikakor ne more »odpuštili« fašistovske revolucije. List hoče s tem reči, da kralj nikakor ne bi mogel nastopiti proti celotni organizaciji fašistovske stranke, ki gre danes lahko mimo ustave.

Mussolini je danes postavljen še enkrat pred izbiro: ali hoče »brani« še nadalje fašistovsko revolucijo (fraza, ki jo rabijo fašistovska glasila) ali pa se odloči za energično akcijo v svrhu vzpostavitve reda in zakona, skratka: spoštovanje ustave. Mussolini je v soboto v svojem dokaj pomirljivem govoru izjavil, da hoče storiti vse, da se v državo povrne popolnoma normalno življenje.

Toda niti njegovi nekdanji prijatelji ne dajo ničesar več na njegove obljube. »Obljub, obljub smo slišali že dovolj!« »Kolikoli obljub, nič manj svečanosti, nam je že dal ministrski predsednik, piše »Giornale d'Italia«, ravno toliko jih ni izpolnil; pri preizkušnji smo videli, da se je fašizem pokazal nepopustljivostjo in neozdravljivo. Na kak način naj danes mislimo, da se zgodi čudež? Po katerem božjem posredovanju bo hotel ali znal napraviti Mussolini jutri, česar ni hotel ali znal napraviti danes? Fašistovska hierarhija nikakor ni pripravljena prepuštili pridobljeno nadvlado in ne bo nehala pritiskati na Mussolinija, naj ne žrtvuje takozvanih pravic (fašistovske) revolucije.»

Velik udarec sedanji vladi je zadal senat z znanim glasovanjem o na novo imenovanju senatorjev, s katerim ni senat potrdil imenovanja gg. Sabini, Ugo Ojetti, Salvatore Di Giacomo in Mele; on. Facta je pri glasovanju komaj zlezel skozi. V političnih krogih smatrajo ta čin senata za strog

opomin vladi, ker da je s preveliko porvršnostjo predlagala kralju v imenovanje ljudi, ki so bili njej ljubi. Glasovanje senata pomeni pravzaprav nezaupnico vladi, ki pa je indirektna. »Corriere della Sera« protestira proti zavrnitvi senatorske časti pisatelja in novinarja Ugo Ojetti ter pesniku Di Giacomo, ki da sta na vsak način vredna senatorske časti. Ako je hotel senat — meni »Corsera« — dati sedanji in bodoči vladam resen opomin, naj ne zlorablja svojih oblasti, je moral to storiti na odkrit način, ne potem tajnega glasovanja, ki je zadelo tako zaslužne možje.

Senatorje, ki se čakajo potrditve, je seveda ta energični nastop nekoliko osupnil in z velikim strahom pričakuje zopetne otvoritve senata (dne 2. dec.), ki jih bo rešila iz sedanjega pričakovanja.

Program Lovrekovičeve stranke

Za nedeljnost Jugoslavije - Proti Radičevi politiki

BEOGRAD, 25. Lovreković in tovariši so povodom svojega izstopa iz Radičeve stranke izdali na narodni proglas, v katerem se naziva, da je hrvatski narod l. 1918. soglasno pristopil k sestavi enotne nedeljive države s kraljevino Srbijo, za kar so glasovale vse stranke brez razlike, tudi člani Hrvatske pučke (katoliške) seljačke stranke. Na ta način je bila ustvarjena država in odobrena v mirnovih pogodbah ter so v tej državi Hrvati in Slovenci enakopravni s Srbi. Dogodki so se potem razvijali tako, da voditelji hrvatskega naroda niso postali seljaki, marveč gospoda, ki je začela trditi, da se je ta država ustvarila brez seljakov, dasi so oni pristali nanjo. V proglasu se trdi, da je to laž in da je ta pokret škodljiv za hrvatski narod, ker so ga predstavljal zastopniki gospode kakor je Radić. Proglas obsoja Radića, da je begajoč po svetu prosjačil podpore od inozemstva.

Proglas obsoja HRSS, ker je izjavila, da priznava monarhijo, toda samo na odpuv; ker je demagogično trdila, da je v državi treba samo seljakov in delavcev ter odpuv; ali sebe seljane ljudi in jih proglasila za neprijatelje naroda, dasi je jasno, da se mora država urejevati po željah vseh državljanov. Dalje obsoja proglas radičevce, da se ob priliki vstopa v kraljevsko vlado niso hoteli izjasniti o vprašanju, ali so sprejeli pomoč od sovjetske Rusije; dali so aroganten odgovor; to je pokvarilo kombinacijo in je bila s tem zapetena usoda vlade, ker se ni več moglo računati s stranko, ki dobiva svojo pomoč od inozemstva. Tako delo se ne more trpeti zato gre Lovrekovičeva skupina na volitve s parolo, da hoče red, da hoče pravico, da hoče enakost vseh državljanov pred zakonom, da se vendar enkrat napravi konec razdiranju jugoslovenske domovine.

Lovreković sprejema temelj, na katerem so vse hrvatske stranke pred šestimi leti ustvarile to državo, ter hoče na tem temelju stopiti v volilno borbo. Temelji njegovega dela so nastopni: Kot Hrvati bodo čuvali vedno hrvatske svetinje, varujejo in pojačujejo hrvatsko narodno zavest; proti-vladi pa se odločno vsaki plemenski nadvladi in zahtevajo enakopravnost za vse državljanje. Za hrvatske potrebe morajo delati izključno Hrvati, da bi prišla do pravega izraza samostojna odločba naroda. Podpirati se mora narodno gospodarstvo. Stojati na temelju definitivne rešitve mednarodnega položaja države, more stranka sodelovati z vsako stranko, slovensko in srbsko, ker je briga za edinstvo države prva briga vsake narodne stranke. V Jugoslaviji so vse vere enakopravne ter se mora v tem smislu z njimi postopati. Stranka je v prvi vrsti gospodarska ter zahteva, da se v temeljnih državnih zakonih izpremenijo vse one ustanove, ki bi povzdignile gospodarstvo in koristi naroda.

Lovreković ima 14 poslancev na svoji strani BEOGRAD, 25. (A.) Današnja »Politika« poroča, da ima Lovreković, ki pripravlja ustanovitev nove hrvatske stranke na svoji strani 14 poslancev, ki so bili prej na strani Radića.

Kapitulacija dr. Trumbića pred Radićem ZAGREB, 25. Hrvatska Zajednica je na zborovanju zaključila, da se proglasi za republikansko stranko in v tem formalno spremeni svoj dosedanj monarhistični program, ki ga je v ostalem vodstvo H. Z. davno opustilo s popolno nezavezanostjo na Radića. Dosedanja kurioznost takšnega »republikanskega monarhizma« bi bila trajala še nadalje, da ni Radić zapretel Trumbiću in Lorkoviću, da jima ne da mandatov, ako se jasno in glasno ne izjavita za republiko. Glavni govor je imel večer dr. Trumbić in plediral za republiko, dasi je med vojno v emigraciji slavil in oboževal dinastijo. Ni pa se niti gotovo, ali bo Radić napram dr. Trumbiću in dr. Lorkoviću držal obljubo...

Podpora invalidom

BEOGRAD, 25. (A.) Finančni minister Stojadinović je predložil ministrskemu svetu predlog za ukaz, ki dovoljuje invalidom 100 milijonov dinarjev podpore.

Krasin v Parizu

PARIZ, 25. Sovjetski veleposlanik Krasin za Francijo dospe danes v Pariz. Izvedenci, ki bi ga morali spremljati, niso še dovršili vseh potrebnih formalnosti za potovanje in pridejo v Pariz za Krasinom.

Egipt prosí intervencijo Društva narodov

Obsedno stanje v Sudanu — Angleška mornarica odplula v Egipt — Egipčanska zbornica odposlala vsem inozemskim parlamentom protestno noto

LONDON, 25. Agencija Reuter poroča: Angleška vlada zahteva, da odpravi egipčanska vlada vse ovire, ki jih je do sedaj pripravljala britanskim funkcionarjem. Angleška vlada nima nikakor namena zahtevati zvišanje pokojnine tujim funkcionarjem v Egiptu; vendar pa želi, da se te pokojnine izplačujejo v primerni višini. Glede vojaškega položaja pripominja agencija Reuter, da se nahajajo v Sudanu dva angleška bataljona in močni sudanski vojaški oddelki, ki so kot milica določeni za obrambo Sudana. V Egiptu se trenutno nahaja približno ena divizija angleškega vojskovanja, medtem ko znašajo egipčanske vojne sile nad 7 tisoč ljudi.

Agencija Reuter zaključuje: Sedanji položaj je v rokah maršala Alamebyja. V Sudanu je proglašeno obsedno stanje in lord Alameby ima polnomočje, da postopa po lastnem uvidevanju. Neka oseba, ki pozna pravo dobro položaj v Egiptu, je izjavila: V slučaju, da nastanejo med Egiptom in Sudanom politični spori, bi Sudan skušal podvreči Egipt, a nikakor obratno.

LONDON, 25. Takoj po ostavki Zagul paše je zasedlo približno sto angleških mornarjev carinarne v Aleksandriji. Zasedba se je izvršila brez vsakih incidentov. Lord Alameby je tudi obvestil Zagul pašo, da bo ukrenil najstrožje mere, če egipčanska vlada ne izpolni angleških zahtev. Poročilo Foreign Office-a pravi, da zasedba carinarne nikakor ne ovira delovanja carinarne; upati je, da se povrnejo v kratkem normalne razmere, kakor kaže sedanji položaj.

Seveda odvisi ves nadaljnji razvoj situacije od postopanja nove egipčanske vlade napram Angliji in njenim zahtevam.

Nova vlada v Egiptu

Egipčanske čete zapuščajo Sudan — Dijaška stavka se nadaljuje

CAIRO, 25. Sestavljena je bila nova vlada: Ministrski predsednik je Zivar paša; prevel je tudi posle notranjega ministra. Ahmed Zulfikar je zunanji minister, Sade Kychia je vojni minister. Egipčanske čete izpraznjujejo Sudan po določenem načrtu. V deželi vlada mir; položaj je popolnoma zanesljiv. V Kairu se nadaljuje stavka dijakov. Maršal Alameby je izročil agentu, ki je bil ranjen pri zasledovanju morilcev

Za vzpostavitev prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Turčijo

Prihod turškega konsula v Beograd BEOGRAD, 25. (A.) Načelnik jugoslovenske misije v Angori je obvestil vlado v Beogradu, da želi angorska vlada, da bi se čimprej pričela pogajanja za sklenitev mirovne pogodbe.

Ministrski predsednik Pašić in zunanji minister Ninčić sta o tej vesti obvestila ministrski svet. Na seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, da mora priti pobuda za pogajanja od strani turške vlade. Zunanje ministrstvo je prejelo obvestilo, da pride v kratkem v Beograd beg Tahir Lufti. Dokler ne bodo diplomatski odnošaji med obema državama vzpostavljeni bo Tahir Lufti dodeljen poljskemu poslanstvu.

Ratifikacija ženevskega protokola in francoska vlada

PARIZ, 25. Francoska vlada bo, kakor zatrjuje poluradna vest, predložila v kratkem parlamentu zakonski načrt za ratifikacijo protokola o razsodišču, varstvu in razorožitvi, ki ga je podpisal v Ženevi Aristide Briand. Vest nadaljuje: Če se bo francoska vlada sporazumela z Anglijo postavila na stališče, da se vprašanje protokola ne razpravlja na prihodnjem zborovanju sveta Društva narodov v Rimu, se ne bo nikakor oddaljila od svojih principov in obveznosti, ki jih ima napram Društvu narodov.

Francija zviša carinske pristojbine

PARIZ, 25. Vlada bo v kratkem predložila zbornici zakonski načrt, ki se tiče zvišanja carinskih pristojbin. Zatrjuje se, da te carine ne pridejo v poštev za živila.

Angleški zunanji minister se sestane z Herriotom

LONDON, 25. Minister zunanjih zadev Auston Chamberlain zapusti prihodnji teden London ter se poda v Rim, kjer se bo udeležil zborovanja sveta Društva narodov. Med potoma se ustavi tudi v Parizu 4. decembra, kjer se sestane z ministrskim predsednikom Herriotom. Svoje potovanje v Rim nadaljuje Chamberlain 6. decembra.

Švedija za vstop Nemčije v Društvo narodov

BERLIN, 25. V odgovoru na nemško spomenico glede vstopa Nemčije v Društvo narodov izraža švedska vlada željo, da dobi Nemčija takoj stalen sedež v svetu Društva narodov. Vendar pa je švedska vlada nazirajna, da se nasprotovanje Nemčije členu 16. versailleske pogodbe da težko spravi iz sklad s pravili Društva narodov. Ravno tako meni, da se mora pri izvajanju sankcij upoštevati posebni položaj Nemčije.

gen. Lee Stack-a, odškodnino 1000 šterlingov, kralj Fuad pa mu je poklonil zlato medaljo za hrabrost.

Zagul paša, ki je pred kratkim demisijski, je izjavil časnika: Če bi ostal na krmilu, bi bil Egipt izpostavljen nevarnosti, ki bi se dale odstraniti le z ostavko kabineta. Podal sem ostavko, ker je to v interesu domovine.

MALTA, 25. Tri angleške križarke so odplule proti Aleksandriji.

MALTA, 25. Semkaj je prispelo poročilo, da sta angl. oklopni Valiant in Benbow prispeli v Egipt. Večraj sta zapustili oklopni »Nalaia« in »Iron Duke« Malto (ter odpluli v neznano smer. Je jako verjetno, da sta odpluli v Egipt.

Egipčanski parlament odgođen

CAIRO, 25. Večraj je zborovala zbornica. Zagul paša je podal v zbornici sledečo izjavo: Podal sem ostavko, potem ko sem sprejel noto maršala Alamebyja z dne 23. novembra. Kralj mi je svetloval, da dobro premislim situacijo. Toda po britanski noti, ki je naznanila zasedbo carinarne, sem naznanil kralju, da odstopim brezpogojno. — Vlado sem sprejel v dobrobit dežele; in v korist domovine je, da sem odložil mesto ministrskega predsednika. Nato je Zagul paša bodril narod, da ohrani v sedanjem kritičnem položaju mir in disciplino. Opozicijski poslanci so očitali Zagul paši, da je nastopal kot slab in da ni znal obvarovati čast dežele pred atentatom, ki ga tolmajoči diplomatski krogi kot napad na Anglijo. Mnogi poslanci opozicije in stranke Zagul paše so predložili zbornici resolucijo, v kateri zahtevajo, da vloži egipčanski parlament protest pri vseh inozemskih parlamentih in pri Društvu narodov proti postopanju Velike Britanije. Imenovana je bila komisija, da sestavi besedilo protestne note, ki se predloži zbornici.

CAIRO, 25. Egipčanski parlament je odposlal protestno noto inozemskim parlamentom in Društvu narodov. Na podlagi kr. naredb, ki je izšla danes, se odgodi parlament za mesec dni.

CAIRO, 25. Zbornica je odposlala Društvu narodov noto, v kateri protestira proti angleškemu nasilju, ter prosí nujne intervencije. Zbornica afirmira popolno neodvisnost Egipta.

Nemško-japonska trgovinska pogajanja

BERLIN, 25. Danes so se v Berlinu pričela trgovinska pogajanja med Nemčijo in Japonsko. Stranki sta izjavili, da sta našli v stari pogodbi iz leta 1911 podlago za nova pogajanja.

Zračni promet med Anglijo in Nemčijo

BERLIN, 25. Wolffov dopisni urad piše: Ravnatelj angleške družbe za zrakoplovbo Branker je razpravljal z nemškimi oblastmi v zadevi angleško-nemške zrakoplovne službe za l. 1925. Pogajanja niso še zaključena, ker konferenca veleposlanikov ni še uredila vprašanje restrikcije, ki je bila naložena Nemčiji glede gradbe letal. Pregovori se nadaljujejo šele v februarju, ko se povrne Branker iz Indije, k kamor se poda v svrhu uvedbe zrakoplovne službe med Londonom in Bombayem.

Zedinjene države in vojna odškodnina

PARIZ, 25. Listi dobivajo iz Washingtona: Ceravno so uradni krogi odklonili komentiranje poročila, ki ga je objavil tisk in glasom katerega bi dopustila Francija, da dobijo tudi Zedinjene države del reparacij, ki jih predvideva Dawesov načrt, za izdatke okupacijskih čet in za škodo na materialijah med vojno, so sprejeli to vest z velikim zadoščenjem ter se nadejajo, da bodo te pravice Zedinjenih držav priznale tudi ostale velesile. Ameriška vlada nikakor ne želi, da se pospeši rešitev tega vprašanja, temveč zastopa stališče, da se odškodninski vprašanje mora reševati brez vsakih krivic in predsodkov napram ostalim velesilam.

V uradnih krogih zmaguje naziranje, da imajo Zedinjene države pravico do primerne in pravnega deleža na reparacijah in tudi vse velesile morajo to upravičeno priznati.

Število podjetij v Jugoslaviji

Po podatkih, katere je Osred. uradu za zav. delavstva predložil generalni direktor tega urada g. Milan Glaser, je bilo 12. septembra t. l. podjetij (prve številke z več nego 5 delavci, druge z manj nego 5 delavci) v:

Hrvatski in Vojvodini	9.555	62.233
Sloveniji in Dalmaciji	7.998	24.234
Bosni in Hercegovini	1.372	7.583
Srbiji in Crni gori	1.456	11.466

20.381 105.516

Vseh velikih in majhnih podjetij je torej 125.897, ki so v teku enega leta izplačale svojim delavcem 2.606.621.274 dinarjev mezd. Povprečno število delavcev, ki so prejeli to svoto, je bilo 439 tisoč 164; pripomniti je, da je število delavcev zelo variralo tekom leta. Najmanj delavcev je bilo v januarju 1924., in sicer 386.409, a največ v novembru 1923., to je 478.390.

Od navedenega skupnega povprečnega števila delavstva je bilo žensk 85.223, to je 19,4 odst. Ta odstotek žensk je v primeru z drugimi državami zelo nizek.

DNEVNE VESTI

Obrekovalci obsojeni

Včeraj se je vršila pred goristiško preturo kazenska razprava proti dr. Bitezniku, tajniku hrčesko-sosjednega političnega društva v Gorici, vsled zasebne tožbe s strani dr. Slavika, kateremu je obtoženec dr. Biteznik, dne 7. februarja 1924. na sestanku zastopnikov obeh političnih društev radi volilnega sporazuma očital, da je od Jadranske banke podkupljen. Dr. Biteznik se je izvijal na vse mogoče načine, trdil, da ni mislil dr. Slavika s tem osebo žaliti in ni znal navesti nobenega dejanja in nobene okolnosti v podporo svojega očitja, dasi mu je dr. Slavik dal pravico, da dokazuje svojo trditve. Po zaslišanju priči, ki so dokazale žalitev, je bil dr. Biteznik obsojen radi prestopka žaljenja časti na 250 lir globe, pogojno in ne da bi se obsodba vpisala v kazenski izkaz. Podrobno poročilo objavimo jutri.

Nismo še pri normalnih razmerah

Gospod Mussolini je rekel nedavno v nekem svojem govoru, da se razmere v notranjem življenju države vidno in naglo boljšajo. Dogajajo da se sicer še vedno delujeta, ki pa so osamljeni in ne spreminjajo dejstva, da se bližajo normalnosti razmer. Prav te zadnje dni pa čitamo v italijanskih listih dan na dan poročila o spopadih in krvoprolitijah v starih pokrajinah, ki ne podpirajo optimizma g. ministrskega predsednika. Ne le med fašisti, ampak tudi pripadniki milice in pristajali drugih političnih struj prihaja od krvavih spopadov. Minule nedelje pa se je tak žalosten dogodek pripetil tudi v naši Juljski Krajini — v Padeni, v Istri — ki je zahteval krvavo žrtev, mlado življenje. Po poročilu v „Piccolo“ — ki je kaj nejasno, nedoločno in megleno — pomemamo le toliko, da je v neki gostilni sedelo nekaj članov milice in drugih gostov. Eden neznanez iz te poslednje družbe da je iz neopoznatih vzrokov pozval člana milice Josipa Derina iz Koprca, naj gre z njim pred hišo in da je tam ustrelil vanj. Derin se je zgredil na tla — mrtev, morilec je zbežal. Mi menimo, da mora ta krvavi dogodek imeti vendarle kakšno predzgodovino iz gostilne, ali pa kako posebno ozadje iz prejšnjega časa. Ker kar tako, morda le iz obistnosti, si vendar morilec ni omadeževal roke s takim zločinom. Zelo značilna je previdnost, s katero poroča „Piccolo“ o tem dogodku. Pripoveduje sicer, da so v gostilni prepevali, molčili pa o tem, ali so prepevali italijanske in slovanske pesmi. In niti ne namiguje — kakor je sicer navada — o prevarnih elementih. Poročilo „Piccolo“o napravila na nas vtis, da noče z vso resnico na dan. Posebno se nam zdi, da je poročevalcu na tem, da odtegne dogodku vsak političen značaj. Pa tudi če je res temu tako, ostaja vendar dejstvo, da največ takih zločinov se vrši v tisti duševnosti, ki je ni ustvarila samo vojna doba, marveč tudi politične razmere pri nti po vojni dobi. Ljudje se tudi iz malenkostnih razlogov igrajo z življenjem svojega bližnjega. Vsakako govorijo taki dogodki, da imamo še precej poti do pravega miru in res normalnih razmer.

Davidovičeva ideja

V zanimivem članku, objavljenem v „Prager Presse“, razlaža Hermann Wendel svoj nazor, zakaj je moralno priti v Jugoslavijo zopet do Pašić-Pribićevce vlade. Ravno s temi izjavami pa se je pokazal Wendel objektivnega sodnika. Ne hvali slepo ne Pašićevce politične ideologije in ne njegovih taktičnih smeric. Nasprotno: pridružuje se Davidovičevi ideji.

Z Davidovičevimi vlado se je — tako piše — vplela v zgodovino mlade Jugoslavije nova stran. Razvoj stvari je bil ugoden tej ideji, ki demisijske vojne ministra generala Hadžića, ki je porušila vsako nado do ustanovitve Timotijevićevega koncentracijskega kabineta, kakor ga je želel tudi kralj.

Potem pa vprašuje: ali je bila Davidovičeva vlada res le eksperiment, ki bi bil sedaj zaključen? Ali je bila to res le epizoda, preko katere gre zgodovina na dnevni red? Odgovarja: Davidovičevi vladi ne daja obilježja to, kar je izvršila, in hotela! Ministrstvo Davidovičev je bilo prva jugoslovenska vlada, ki se ni odtegnala spoznanju, da so Srbi Hrvat in Slovenci kot plemena istega naroda živeli vsak svoje posebno zgodovinsko življenje, da je vsako plemo razvilo svojo lastno duševnost. To spoznanje je dalo Davidovičevi vladi pravico do obstanka. Ta vlada je bila prva jugoslovenska vlada, da je iz te ugotovitve izvajala posledice in je iskala podlago za vnanje in notranje ujedinenje naroda s sporazumom med plemeni.

Davidovičev kabinet zapušta to spoznanje kot dedičino vsaki bodoči vladi. Nobena vlada, ki bi tajila to resnico, ali ne bi se ravnala po nji, ne bo imela dobrih dni. Kdor ubira drugo pot, se more sicer izogibati tega vprašanja, toda, ko je že postavljeno, mora dobiti svoj odgovor. Davidovič je postavil to vprašanje in mora dobiti svoj odgovor. Davidovič je postavil to vprašanje in mora priti odgovor. Da pa Davidovičeva setev ni donesla sadu, to ni bilo le posledica žilavosti in odločnosti njegovih nasprotnikov, marveč je vlada „federalističnega bloka“ sama dajala svojim nasprotnikom možnosti za napadanje ter jim je olajšala igro.

Formula tega bloka je bila: vsi pod isto streho, ali vsak v svojem stanovanju! Vlade stranke je spajalo le to, kar niso hoteli! Davidovič je imel dobro voljo, ne pa trdnega programa. Ta nedostatek je odjemal iz začetka njegovim načrtom popularizirane varnosti. Najslabša hipoteka na Davidovičevi hiši pa je bil — Radić! Pašić kot državnik nadkraljuje Radića že s tem, da zna molčati, in če tudi govori, ne pove mnogo. Radić je to, kar tmenjujejo zdravniki patološko zgovornost. Neznansko rad govori in se oamla na svojih lastnih besedah. Radić je sijajen ljudski govornik, ali najslabši politik.

Na to opisuje Wendel, kak nepreračunljiv element je Radić, ker vsak dan drugače govori. Potem, ko je napadal Pašića in druge ustavne faktorje, se je zaganjal tudi v Davidoviča in Timotijevića. Brez Radića pa Davidovičeva vlada ni imela podlage. Tako je bil Radić, ki je v svoji zaslepljenosti pomogel Pašić-Pribićevci skupini zopet do oblasti! Na zaključku pravi Wendel, da tudi po novih volitvah ostane hrvaška kmetijska stranka — jeziček na tehtnici.

— Društvo državnih upokojencev javlja: Dne 19., 20., 21., 22. in 23. se je vršil v Rimu velik shod vseh upokojencev iz Italije. Na

shodu je bilo zastopanih vseh 218 društev drž. upokojencev, častnikov in podčastnikov kr. armade, železničarjev ter pokrajinskih in občinskih upokojencev. Na shodu je bila sklenjena resolucija, v kateri se zahteva izboljšanje položaja za vse upokojence, včetrši upokojence iz novih pokrajin. Dnevni red je bil enoglasno sprejet in imenovana je bila komisija sestavljena iz generala Oddone (za častnike in podčastnike), kom. Rossi-ja (za železničarje) in kom. Mince-ja (za državne, pokrajinske in občinske upokojence). Komisija je bila sprejeta od ministrskega predsednika, kateremu je obrazložila pravične in neizpodbitne zahteve upokojencev.

Nadalje sporoča tukajšnji društvo sledečo brzojavko kom. Mineccij-ju, ki jo je prejel društveni predsednik g. Roich: „Ministrskemu predsedniku sem osebno predložil zahteve upokojencev novih pokrajin, zahtevajoč popolno izvršitev dogovora podpisane od vseh nasledstvenih držav, nadalje plačilo zastankov, davka na premočno premoženje, ki je bil neupravičeno izterjan, in mrtvaškega kvartale za vdove. Vaše upravičene zahteve bodo gotovo sprejete.“

— Prodaja in izdelovanje margarinastega sira. Zdravstveni urad tržaške občine javlja: Z odlokom od 24. marca 1924, ki je bil objavljen v uradnem listu „Gazzetta Ufficiale“ od 25. aprila 1924, št. 98 sta bila raztegnjena na nove pokrajine zakon od 17. julija 1910 št. 522 in izvršilni pravilnik od 4. junija 1911 št. 829, ki vsebuje ukrepe za pobijanje ssepajev in trgovini s sirom. Glavne določbe so sledeče: 1) Sir, ki vsebuje margarinasto ali kako drugo mast, ki ni iz mleka, se smatra kot „margarinast sir“. 2) Kdor izdeluje tak sir za trgovino, ga hrani v to svrhu v zalogi, ga stavi na prodaj, ga izvaja iz kraljestva ali ga uvaža vanje mora vtisniti na sir na čitljiv način besedo „margarinato“ in ime firme. Črke morajo biti zdelane globoko vtisnjene, tako da se lahko poznajo. Ako se črke zabrišejo, jih je dolžen tisti, ki ima tak sir v zalogi, obnoviti. 3) Tudi na posodi, v kateri je sir, dalje na ovitkih, na računih, pismih in polih za nakladanje mora biti ime firme in beseda „margarinato“. 4) Margarinasti sir se mora izdelovati na trdo in na prodaj se ne sme staviti v večjih komadnih nego po 14 kg. Izdelovalci ne smejo dodati takemu siru nikakega barvila, vsled katerega bi ne bilo mogoče razlikovati takega sira od naravnega. Margarinasti sir se mora pobarvati, preden gre iz skladišča in sicer z anilinsvo barvo (rosso scarlatto vittoria).

5) Ako se ta barva zabriše, je je dolžen, kdor ima tak sir na prodaj, obnoviti. 6) Lokali, kjer se prodaja margarinasti sir, morajo imeti od zunaj in v notranjosti napis z besedami „formaggio margarinato“ (margarinast sir). Kdor prodaja tak sir na drobno, t. j. v kosih, ki so manjši nego eno celo kolo, ga mora izročiti kupcem v zavitkih, na katerih so natiskane besede „formaggio margarinato“. 7) Kdor se ne bo ravnal po teh predpisih, zapade globi od 100 do 2000 lir in se mu sir zapleni; zraven tega je podvržen kaznim, ki jih predvideva kazenski zakonik, a v slučaju ponovnega prestopa se mu vrhu vsega odvzame obrtno dovoljenje za dobo 30 dni do enega leta. Tozadnje obsebe se objavijo v listih na račun prizadetih. Zdravstveni uradniki in njihovi pooblaščenici ter carinski in užitinski agenti imajo pravico vzeti po lokalnih vzorce v težini od 800 gramov od vsake vrste zaradi analize in na način, kakor je predpisano v obstoječih zakonih.

— Bolezen na zajcih. Prejeli smo iz lovskih krogov: V letošnjem poletju se je opazilo, da je izbruhnila med zajci na Krasu neznana bolezen, ki se, kakor kažejo izkušnje lovcev, vedno bolj širi. Na zunaj ne kaže zajec skoraj nikakih znakov bolezni, le dlaka je malo bolj svetla nego navadno in postane sivo-rumena. Bolezen se zelo hitro razvija vendar se dasta razlikovati v njenem poteku dve dobi. V prvi dobi se jetra in pluća pokrijejo z majhnimi pomolgašimi belkastimi mehurčki. Zajci, ki so ustreljeni v tej dobi bolezni, se lahko jedo brez vsake nevarnosti. Seveda pa je treba jetra in pluća vreči proč. V drugi dobi bolezni pa gre za množično smrt, ki je razmnožujejo po drobnju. Čreva otečejo in se popolnoma zaprejo, zajec crkne.

Vsled te bolezni se nahaja po Krasu mnogo crknjenih zajcev. Ni torej izključeno, da ta ali oni prinese kekega takega zajca v mesto, da ga proda. V ravnanje občinstva se radi tega sporoča sledeče:

1. Nikče naj ne kupuje zajcev, ki niso bili ubiti s strelom.

2. ne kupujte zajcev brez pluć in jeter, ker se bolezen spozna samo po plučih in jetrih.

3. po zimi ima vsak zajec okoli obisti plast bele masti; ako manjka ta mast, je gotovo, da je bolan.

— Knjige Družbe sv. Mohorja so, kakor poroča družbino vodstvo, dotisnane in se prično čimprej razpošiljati. Nekoliko zakasnitve je povzročil kolektor, ki je v dvobarvnem tisku.

— Izšla je 2. številka „Novega roda“ s sledečo vsebino: Grobovi; Ferdo Plešić: Krpanovo pismo; Fran Zgur: Pisano polje; Stano Kosovel: Tvoja družba; Ivan Albreht: Milinček; Fran Lipah: Jesen v gozdu; Janko Furlan: Sosedom Čejček; Janko Samec: Na grobovih.

— Nalezljive bolezni v našem mestu. V času od 15. 11. do 22. 11. 1924. so bili v našem mestu sledeči slučaj nalezljivih bolezni: Davica 11, škrlatica 31, trebušni legar 2, paratifus 2. Umrle so 3 osebe na škrlatici, 1 na davici in 1 na trebušnem legarju.

Društvene vesti

— Madame Bonivard ta krasna komedija se je v nedeljo z velikanskim uspehom ponovila. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička je burno ploskalo tudi ob odprtem odru izvrstnemu izvajanju igralcev in se ni moglo sploh oddahniti od smeha. Glavne vloge so v rokah poklicnih igralcev in sploh najboljših komikov slovenskega gledališča. Ker se je v nedeljo radi pomajnkaja prostora in posebno pa sedežev, mnogo občinstva moralo vrniti, se na splošno željo ta igra še enkrat ponovi, torej v tretji in zadnji v nedeljo 30. t. m. — Da pa bo vsem mogoče se udeležiti, posebno pa onim z dežele, se prične igra popoldne ob 3.30 in konča ob 6.30. Tako bo dana vsem možnost zveze z raznimi vlakni in lahko vsi pravočasno prispejo domov. Priporoča se cenjenemu občinstvu, da si pravočasno preskrbi sedeže, ker je povpraševanje po njih veliko. Zato pa bodo sedeži in vstopnice v predprodaji v soboto zvečer od 7. do 10. ure in v nedeljo zjutraj od 10. do 1. ure v gostilni D. K. D. Campo S. Giacomo 5. — Ne zamudite torej te prilike in prihitite v ne-

deljo k Sv. Jakobu, ker Vam gotovo ne bo žal.

— Žensko dobroudruženje. Danes pop. ob 16 se vrši odobrova seja v društveni sobi. Prosim polnoštevilne udeležbe.

Predsedica.

— Društvo „Zora“. Daes ob 20.30 sestanek celokupnega članstva v društveni dvorani.

— S. D. „Adria“. Danes ob 20.30 sestanek tehnične komisije v D. K. D. pri Sv. Jakobu, sestanek je sklepčen, radi rešenja nujnih zadev, ob vsakem številu članov.

— S. D. „Adria“. Javila, da se priredi v nedeljo, 30. t. m. skupni društveni izlet v Trebče. Odhod izpred D. K. D. pri Sv. Jakobu točno ob 1. uri, od Sv. Ivana ob 1.30. Vabljeni so vsi člani in članice ter prijatelji društva. Podružnica S. D. „Adria“ Opčine naj se sestane v Trebčah. — Odbor.

— S. D. „Adria“. V nedeljo zjutraj ob 8 redna trenajzna vaja za prvo četo hazene. Navzočnost vseh obvezna. Istočasno vaja za možko hazeno. Ne zabite, da sta disciplina in točnost predpogoja spotnega življenja. — Trainer.

Iz tržaškega življenja

— Samomor neznanca. Včeraj popoldne je neki finančni agent, idoč po sprehajališču pri Sv. Andreju, našel v bližini vojaškega sodišča na klopi ob cesti po delavsko oblečenega moža, ki se je vžigal v groznih bolečinah. Poleg njega se je nahajala steklenica z ostanki karbolne kisline. Očitno se je neznanec zastropil. Finančni agent je pobelil v bližini finančno vojašnico ter od tam obvestil o dogodku telefonično rešilno postajo. Toda medtem je bil zastrupljenec z nekim javnim avtomobilom prepeljan na rešilno postajo, kjer pa je kljub takojšnji zdravniški pomoči izdihnil. — Neznanec ni imel pri sebi nikakih listin, na podlagi katerih bi bilo mogoče dognati njegovo istovetnost. Samomorilec je približno 40-leten mož, visokega stasa, suhljatega in izmučenega obraza; je črnolas in ima temne brke; pri sebi je imel palico in na glavi je nosil kapo. Kakor rečeno, je mož po delavsko in zelo borno oblečen. O vzrokih, ki so ga priveli do obupnega koraka, ni znano ni gotovega. Domneva se, da si je mož vzel življenje radi bede. — Po izvidu sodne komisije je bilo truplo prepeljeno v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Pozno zvečer je bil samomorilec spoznan za 45-letnega težaka Avgusta Martinuzzi, stanujočega v ulici Concordia št. 4. Spoznal ga je njegov svak, ki pa tudi ni vedel nič povedati o vzrokih samomora.

— Neprilike zime. Sinoci okoli 19. ure je bil zdravnik rešilne postaje poklican v ulico Bonomo št. 3, kjer je nenadoma postalo slabo 39-letni zasebnik Viktorji De Giorgio in njeni 7-letni hčerki Rini. Prisedši na lice mesta, je zdravnik dognal, da kažeta ženska in deklica znake zadušnega z ogljenim plinom. Zenska, ki je prišla kmalu zopet k sebi, je povedala, da je hotela nekoliko razgreti kuhinjo, zato je zaprla vrata in okna ter naložila oglja na ognjišče. Sele pozneje, ko je postalo nj in otroku slabo, se je spomnila, da je pozabila odpreti dimnik. Plin, ki se je razvijal pri tlenju oglja, ni imel nikakega oddušaka, radi tega je s časom napolnil vso kuhinjo.

Zenska je bila prepuščena domači oskrbi, ker njeno stanje ni povzročilo nikakih skrbi; deklica pa je bila prepeljana v mestno bolnišnico, vendar pa je že iz nevarnosti.

Nesrečen skok z voza. Sinoci je bil prepeljan v mestno bolnišnico 40-letni kmet Ivan Lubiana iz Nove vasi pri Brtonigli. Mož je imel desno nogo zlomljeno. Povedal je, da se je poškodoval na ta način, ko je v domači vasi skočil z voza.

Negotovost prvih korakov. Iz Pazina je bil včeraj popoldne prepeljan v mesino bolnišnico 3-letni Danijel Filipić; dečko se je doma spotaknil ob metlo, ki je ležala na tleh, ter radi tega padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v stegno. Okrevl bo v 1 mesecu.

Mizarjeva nezgoda. V mehanični mizarški delavnici Moretti v ulici Limitanea št. 412 se je včeraj popoldne ponesrečil 27-letni mizar Karol Brogini, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni zg. št. 442. Električni oblič ga je hudo porezal po levi roki; odtrgal mu je tudi prvi člen mezinca. Ponesrečenec se je zatekel v mestno bolnišnico, kjer je dobil potrebno pomoč.

Po umoru fašistovskega četnika pri Kopru. Tri aretacije. Koprski orožniki nadaljujejo z vso vneto preiskavo o zločinu, katerega je bil žrtev fašistovski četnik Josip Berin. Dognalo se je, da se je Berin malo pred usodnim dogodkom sporekel z nekim Josipom Puzzerjem, ki ga je pozval iz gostilne, o čemer pa ni hotel Berin nič slišati. Pozneje pa je vendarle šel, menda da bi zadostil neki telesni potrebi. Par minut potem so ga našli umorjenega.

Orožniki so aretirali brata Josipa in Mihaela Puzzer, oba iz Nove vasi pri Piranu, in nekega njunega sorodnika, ker so osumljeni, da so se udeležili zločina. Preiskava se nadaljuje. Vzroki umora do sedaj niso še znani.

Tramvaj trčil ob tovorni voz. Včeraj popoldne okoli 17. ure se je na križišču ulic Riborgo in Corso V. E. III. pripetila precej nevarna nezgoda. Tramvajski voz št. 150, ki

je vozil na progi Boschetto — Campo Marzio, je na omenjenem križišču trčil ob dvoprežni tovorni voz špeditorskega podjetja Brugiapaglia, Longo & Fritelli, ki je privozil iz ulice Riborgo. K sreči je tramvajski uslužbenec v kritičnem trenutku sloma stisnil zavore in tako ublažil posledice trčenja. Kljub temu je zadnji del tovornega voza zdrčel za dober meter; pri tem pa je voznik, 50-letni Josip Bracač, stanujoč na Vrdeli — Scoglietto št. 17., prišel z desno nogo pod kolo, ki mu je zmečkalo palec. Pri trčenju se je tramvajski voz neznatno poškodoval, sicer pa ni imela nezgoda hujših posledic.

Bracač je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, naker je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

DAROVI

— Ker se vsled prepoznege obvestila ni mogla udeležiti pogreba pok. g. R. Zorn, soproge g. nadučitelja I. Zorn, daruje družina Vilhar-jeva iz Kronberga L. 30 „Solskemu društvu“. Denar hrani upravništvo.

— Ko se je naš Jože preselil v zakonske višave je nabral „Neimenovani“ L. 120.15 za „Solsko društvo“. — Darovalcem in nabiratelju iskrena hvala novoporočencema obilo sreče v novem stanu.

Z željo, da bi nehala vsaka zavist, darujeta o priliki svojega odhoda v Jugoslavijo g. Peter in Josipina Mislje, St. Peter — Knežak L. 50 za Solsko društvo ter obenem pozdravljata vse prijatelje, znance in sorodnike s krepkim zdravjem, ker se ne moreta od njih osebno posloviti.

Od neke kazenske poravnave poslal gosp. dr. Slavko Fornazarič, odvetnik v Ajdovščini, L. 25; sam dodal L. 25; skupaj L. 50 za Solsko društvo.

Za „Božičnico“ ženski podružnici Sol. društva so darovali: gg. Alojzij Zega L. 10, A. Kamučič L. 5, Olga Panjek L. 10, Josip Žigon 4 škatlje prahu za zobe in 4 zabojčke „Shampoo“, trgovina Aite 4 pare nogavic. (Denar in darove hrani predsednica).

Kmetijska zadruga v Klancu L. 25, Okrajna posojilnica v Idriji L. 100, g. Leopold Paljk — Lokavec L. 50, Posojilnica v Ajdovščini L. 100, Hranilnica in posojilnica, Boljune L. 10, Ant. Ravbar, Komen L. 20, Okrajna posojilnica — Komen L. 50, Mlekarska zadruga v Trnovem L. 50. (Denar naložen pri „Zadružni zvezi“). — Blagim darovalcem najprisrčnejša zahvala, Bog daj obilo posnemovalcev.

Cenjenim darovalcem iskrena hvala!

Spominjajte se ob vsaki priliki „Dijaške Matice“

Cene na trgu Cavour

dne 25. t. m.

(Oddaja na debelo)

Vrsta sočiva ozir. sadja za 100 kg:

Česen L. 500—800; rdeča pesa 30—50; korenje 20—45; kisljo zelje 150—170; karfiol 90—100; čebula 50—100; fižol 210; fige suhe 30 240; salata 50—250; limone 1-0 komadov 5.50 9.40; jabolka 50—280; orehi 400; krompir 60—72; hruške 100—380; slive suhe 630—600; paradizniki 80—200; kostanj 100—160; radiš 50—300; radiš (dobi) 500—550; špinata 110—220; repa 20 25; pomaranče 100 komadov 12—20.

Borzna poročila.

DEVIZE. Amsterdam od 220.— do 935.—; Belgija od 111.— do 113.—; Pariz od 121.75 do 122.2; London od 106.55 do 106.80; New York od 23.— do 23.10; Španija od 313.— do 318.—; Švica od 445.— do 447.—; Atene od 33.— do 40.—; Berlin od 547.— do 557.—; Bukarest od 13.— do 12.59; Praga od 99.40 do 99.80; Ogrska od 0.0305 do 0.0315; Dunaj od 0.0320 do 0.0330; Zagreb od 3.35 do 3.50.

VALUTE. Avstrijske krone od 0.0315 do 0.0325; dinarji od 33.25 do 33.50; dolarji od 22.95 do 23.05; novi po 20 frankov od 89.50 do 90.50; funt sterling od 196.50 do 196.75.

Mali oglasi

50.000.— 30.000.— 20.000.— na razpolago, na prvo in drugo vključbo. Ponudbe pod „Dernar“ na upravništvo. 1526

HISA, v srednji, vrt, 11% dohodka, se proda za 85.000, ali saldo ceno. Naslov pri upravništvu. 1527

PIANINO, nov, popoln, s križanimi strunami, se proda, po izredni ceni. Solitario 25/III 1528

SLUŽKINJO za gostilno, ki se razume tudi pri kuhanju, iščem Vja Garibaldi 32. 1529

16-LETEN trgovski vajenec, iz dežele, z dveletno prakso želi vstopiti v kako trgovino jestvin, najraje v mestu. Naslov pri upravništvu. 1521

da se nahaja trenutno v onem razpoloženju, ki ga je ona potrebovala. To je vedela iz izkušnje.

„Napravili ste kajpak oporoko?“ je vprašala. Priklimal je, ne da bi jo pogledal.

„Zapisali ste ji vse, kar imate?“

„Ne.“

Gospa Lecount je napravila začuden obraz. „Ali ste odkritosrčni z menoj, gospod Noel, ali pa je mogoče, da je vaša žena omejila svoj pohlep?“

Molčal je. Očitno ga je bilo sram odgovoriti. Upraviteljica je ponovila vprašanje v drugi obliki.

„Koliko ste zapisali svoji vdovi po vaši smrti?“

„Osemdeset tisoč funtov.“

Ta odgovor ji je vse povedal. Osemdeset-tisoč funtov je Noel Vanstone vzel sirotam Andreja Vanstoneja! Njegov molk ji je izdajal, da bi bil nedvomno vse svoje premoženje položil pred nogo svojih ženi, ta pa ni vzela ni vinarja več čez očetovo dedščino. Gospa Lecount jo je zaradi tega še bolj zasovražila, ker jo je morala občudovati. Opomnila ga je, da je ta svota enaka dedščini iz Combe — Raven in združil se je.

Med to žensko in njenim ciljem, je nadaljevala, „stoji samo še ena ovira: vaše življenje, gospod Noel. Po onem odkritju o pepelnici, sami presodite, koliko je vredno vaše življenje tus.“

Vsa njegova odločnost je izginila. Pomaknil

S. L. VODOPIVEC tovarna ovatiranih odev, via Settefontane 24, Trst. Pošiljajo se odeje po povzetju, po najnižjih cenah. 1522

KUHARICA in pomivalnica za kuhinjo gostilne se išče. Via Geppa 18. 1523

CEVLJARSKI pomočnik, izurjen v krojenju in sivanju na stroji, se sprejme. Viktor Pahor, Postojna 1524

JOSIP STANC, Vipava, 42 let star sprejme službo laboranta v lekarni ali mirodilnici. 1525

TOMAZEVE ZLINDRE 18%, večjo množino, odda po konkurenčni ceni. KMETIJSKO DRUŠTVO V VIPAVI. 1530

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zjamčena. Slavica. Via Giulia 29. 1459

MESNICA na prostornem kraju se da v najem. Naslov pri upravništvu. 1505

MARIJA UMEK

stara 75 let je danes, po kratki in mučni bolezni, mirno v Gospodu preminula. Zalutajoč otroci Avgust, Hermenegild, Josipina, Antonija, zetje Josip, Ernest in vnuki naznanjajo to tužno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancom.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v četrtek, dne 27. t. m., ob 16. uri, iz hiše žalositi Sv. M. Magdalena spodnja št. 32 (pri Subietji) na domače pokopališče v Skednju.

TRST, dne 25. novembra 1924. 55/49

Pogr. podj. Nuova Impresa Corso V. E. III 47.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. LOJZ KRAIGHER

specialist za bolezni v ustih in na zobeh.

sprejema za vsa zobozdr. in zoboteh. opravila

v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20) od 9-12 in od 3-5.

Samo par dni

kupujem stara umetna zobovja, tudi zlom-

ljena in druge umetne zobe. — Plačam do

L. 15.— za zob. (708)

Ravnikar, Hotel Central, Via Roma Trst.

ALOJZIJ POVH

urar in zlatar

Piazza Garibaldi 2, i. n. Tel. 3-29

Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Koristi vsakega je, da se prepriča o cenah.